

MAREK PORWOLIK

DOKTORAT *HONORIS CAUSA* J.M. BOCHEŃSKIEGO. RAPORT Z DOKUMENTACJI AKADEMII TEOLOGII KATOLICKIEJ W WARSZAWIE

Streszczenie. W związku z 30. rocznicą nadania przez Akademię Teologii Katolickiej w Warszawie doktoratu *honoris causa* J.M. Bocheńskiemu dokonano kwerendy dokumentów, związanych z tym wydarzeniem, obecnie znajdujących się w Archiwum Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. W jej wyniku odnaleziono nagrania audio i zdjęcia z tej uroczystości oraz dokumentację starań Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej ATK, mających na celu nadanie tego tytułu o. Bocheńskiemu. Jak się okazało, począwszy od 1981 roku WFCh trzykrotnie ubiegał się o nadanie tego doktoratu i podejmował stosowne uchwały w tej sprawie. Celem artykułu jest prezentacja i omówienie tych archiwaliów w kontekście związków o. Bocheńskiego z ATK oraz ówczesnych realiów społeczno-politycznych i kościelnych.

Słowa kluczowe: J.M. Bocheński; doktorat *honoris causa*; archiwalia ATK

1. Wprowadzenie. 2. Historia starań ATK o nadanie tytułu *honoris causa* J.M. Bocheńskiemu. 3. Materiały archiwalne ATK. 4. Zakończenie. 5. Apendyksy.

1. WPROWADZENIE

15 października 2020 roku minęła 30. rocznica nadania przez Akademię Teologii Katolickiej w Warszawie (ATK) doktoratu *honoris causa* o. Józefowi Marii Bocheńskiemu OP (1902-1995). Wspomnienie tego ważnego wydarzenia stało się inspiracją do odtworzenia starań, podejmowanych przez Wydział Filozofii Chrześcijańskiej ATK w Warszawie (WFCh) w celu nadania tytułu o. Bocheńskiemu. W związku z tym dokonano kwerendy dokumentów związanych z tym wydarzeniem, obecnie znajdujących się w Archiwum Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. W wyniku

wspomnianej kwerendy odnaleziono nagrania audio i zdjęcia z tej uroczystości oraz dokumentację starań Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej, mających na celu nadanie tego tytułu o. Bocheńskiemu. Artykuł ten prezentuje owe materiały oraz zawiera próbę odtworzenia na ich podstawie historii omówionych tu starań¹. Działalność filozoficzna o. Bocheńskiego oraz fakt międzynarodowego uznania jej doniosłego znaczenia w pełni uzasadnia podjęcie wątku historycznego, dotyczącego postaci polskiego filozofa.

2. HISTORIA STARAŃ ATK O NADANIE TYTUŁU *HONORIS CAUSA* J.M. BOCHEŃSKIEMU

Propozycja nadania o. Bocheńskiemu tytułu doktora *honoris causa* ATK w Warszawie w zakresie filozofii została po raz pierwszy przedstawiona na posiedzeniu Rady Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej w dniu 8 października 1981 roku (Archiwum UKSW, AU-KSW-47/156). Jednak stosowną uchwałę podjęto dopiero 11 grudnia 1986 roku (Archiwum UKSW, AUKSW-47/161). Wówczas ówczesny rektor ATK, ks. prof. Remigiusz Sobański, przedłożył tę propozycję Ministerstwu Nauki i Szkolnictwa Wyższego (22 grudnia 1986 roku). W uzasadnieniu wskazał, że „O. Bocheński jest najbardziej cenionym w świecie znawcą historii logiki. W okresie międzywojennym był (razem z J. Salamuchą i J. Drewnowskim) pionierem zastosowania logiki formalnej w filozofii. Zalicza się go do inicjatorów kierunku analitycznego w tomizmie. Znany jest z zastosowań logiki formalnej do pozafilozoficznych dziedzin wiedzy, np. do religioznawstwa, organizacji przedsiębiorstw” (Archiwum UKSW, BR-4/37).

Z Departamentu Współpracy z Zagranicą MNiSW przyszła odpowiedź negatywna (19 marca 1987 roku), w której czytamy, że Ministerstwo „nie widzi uzasadnienia nadania tytułu doktora *honoris causa*

1 Niniejsza praca mogła powstać dzięki pomocy i życzliwości pracowników Archiwum UKSW, za co jej autor wyraża im swoją wdzięczność.

o. Innocentemu Marii Bocheńskiemu. W/w sprawując przez wiele lat funkcję rektora Polskiej Misji Katolickiej w Szwajcarii zawsze przyjmował postawę niechętną wobec PRL, a obecnie nadal prowadzi szkodliwą działalność polityczną, usiłując skłócić z władzami PRL księży przybyłych z Polski do Szwajcarii oraz uczestnicząc w rozmaitych antykrajowych imprezach” (Archiwum UKSW, BR-4/37). Rada WFCh na posiedzeniu w dniu 29 października 1987 roku postanowiła zwrócić się do Rektora i Senatu ATK z prośbą o ponowne rozpatrzenie uchwały z dnia 11 grudnia 1986 roku.

W dniach 23 października – 10 listopada 1987 roku o. Bocheński przebywał w Polsce, po raz pierwszy od 1939 roku. Jeden z jego czterech odczytów, wygłoszonych w Warszawie, miał miejsce w ATK (5 listopada 1987 roku). W spotkaniu tym uczestniczył ówczesny rektor ATK, ks. prof. Helmut Juros. W słowie wstępnym podkreślił, że wizyta o. Bocheńskiego w ATK była od wielu lat oczekiwana i że Uczelnia ta ciągle czyni starania o nadanie mu tytułu doktora *honoris causa*.

Aby zrealizować ten cel, kilka lat później Rada WFCh i Senat ATK podjęły stosowne uchwały w dniach 10 maja i 25 czerwca 1990 roku (Archiwum UKSW, AUWSW-47/165, BR-1/4). W uzasadnieniu tego kolejnego już wniosku wskazano „znaczący wkład o. prof. I.M. Bocheńskiego w rozwój filozofii europejskiej, szczególnie w dziedzinie logicznej analizy pojęć, filozofii tomistycznej i historii logiki arystotelesowskiej i średniowiecznej, przynoszący chwałę nauce polskiej w kraju i za granicą” (Archiwum UKSW, BR-4/37). Ze względu na uwarunkowania kościelne ATK ksiądz rektor Helmut Juros postarał się o potrzebne zgody u Wielkiego Kanclerza ATK, ks. kard. Józefa Glempa, a ten w watykańskiej Kongregacji ds. Wychowania Katolickiego. Do ustalenia pozostały data i miejsce uroczystości. W liście do Rektora ATK z dnia 30 kwietnia 1990 roku o. Bocheński pisze w tej sprawie „Stan mojego zdrowia – choroba nieuleczalna, zwana »starością« – każe mi sugerować nadanie tytułu we Fryburgu 15 listopada b.r.” (Archiwum UKSW, BR-4/37). Ostatecznie uroczystość miała

miejsce w Warszawie w ATK w dniu 15 października 1990 roku podczas uroczystej inauguracji nowego roku akademickiego 1990/1991. Promotorem doktoratu został ks. prof. Mieczysław Lubański, wybitny i ceniony filozof oraz matematyk, pracujący na WFCh ATK.

Przedstawiona historia starań ATK, dotyczących nadania doktoratu *honoris causa*, zaistniała w kontekście wzajemnych związków WFCh ATK i o. Bocheńskiego. Osobą najbardziej znaczącą w tych kontaktach był prof. Edward Nieznański, ówczesny kierownik Katedry Logiki na ATK, który z powodzeniem kontynuował badania, zainicjowane w latach 30. XX wieku przez o. Bocheńskiego i innych członków Koła Krakowskiego (Nieznański 1980). Dotyczyły one zastosowania narzędzi formalnych w teologii i filozofii Boga. Z tego względu o. Bocheński bardzo cenił prof. Nieznańskiego. Dał temu wyraz podczas wykładu, wygłoszonego na ATK z okazji nadania mu tytułu doktora *honoris causa*, kilkakrotnie wówczas nawiązując do jego osoby. Odniesienie takie znajdujemy także w książce o. Bocheńskiego, dotyczącej formalizacji *Sumy teologii św. Tomasza z Akwinu* (Bocheński 2003, 26). W tej historii wzajemnych związków o. Bocheńskiego i prof. Nieznańskiego swoją rolę odegrał również ks. dr Korneliusz Policki, będący najpierw studentem filozofii na ATK (magisterium), a później na Uniwersytecie we Fryburgu, gdzie uczestniczył w tzw. „seminariach polskich”, które prowadził właśnie o. Bocheński. To dzięki niemu zaznajomił się on wówczas z pracami prof. Nieznańskiego.

3. MATERIAŁY ARCHIWALNE ATK

Dotychczasową ogólnodostępną wiedzę na temat doktoratu *honoris causa*, nadanego o. Bocheńskiemu, stanowią dwa artykuły, dotyczące samej uroczystości nadania tego tytułu, zawierające odpowiednio laudację, wygłoszoną przez ks. prof. M. Lubańskiego, promotora doktoratu, poprzedzoną słowem wstępnym ówczesnego dziekana WFCh, ks. doc. dr. hab. Barnarda Hańczka oraz tekst przemówienia

nowo kreowanego doktora, spisany przez Tomasza Olszewskiego (Lubański 1991, 99-103; Bocheński 1991, 103-107)². W pierwszej z tych publikacji poza samą laudacją, charakteryzującą postać i dokonania o. Bocheńskiego, znajdziemy przytoczone wcześniej uzasadnienie stosownych uchwał, podjętych przez Radę WFCh i Senat ATK, oraz następującą wzmiankę ks. B. Hałaczka, świadczącą, że historia starań WFCh, poprzedzająca wspomniane uchwały, nie była prosta: „Rada Wydziału już w 1981 r. podjęła starania o nadanie o. prof. Bocheńskiemu doktoratu *honoris causa*, jednak nie zostały one zrealizowane z powodów, których w dobie jawności już ujawniać nie warto. Stało się to możliwe dopiero po dziewięciu latach”. Słowa te są najlepszą zachętą do analizy materiałów archiwalnych. Na ich podstawie można odtworzyć zaprezentowaną wyżej chronologię faktów związanych z tym wydarzeniem.

W swym wykładzie, wygłoszonym w trakcie uroczystości nadania mu tytułu doktora honorowego, o. Bocheński nakreślił ówczesny stan teologii filozoficznej i zadania, jakie stoją przed nią obecnie. Część z tych zadań badawczych, w postaci krytycznego przejęcia dorobku scholastyki z jej dowodami za istnieniem Boga oraz w postaci podjęcia krytyki pozytywistycznej i kantowskiej krytyki tych dowodów odnajdziemy w programie studiów o Bogu, znajdującym się w opublikowanej później jego książce, będącej analizami *Sumy teologicznej* (Bocheński 2003, 17-28).

Wyżej wymienione dwie publikacje na temat interesującego nas wydarzenia uzupełnia trzeci tekst, będący sprawozdaniem, napisanym przez Tomasza Olszewskiego ze wspomnianego wykładu, wygłoszonego przez o. Bocheńskiego na ATK w roku 1987 (Olszewski 1988, 235-248). Wykład ten dotyczył pojęcia systemu.

2 Żadnych informacji na interesujący nas tu temat nie zawiera niestety monografia *Wydział Filozofii Chrześcijańskiej na Akademii Teologii Katolickiej 1954-1999*, red. J. Bielecki, J. Krokos, Warszawa 2001.

Z kolei wśród materiałów archiwalnych, znajdujących się obecnie w Archiwum UKSW, możemy znaleźć: nagrania i zdjęcia z uroczystości nadania tytułu doktora *honoris causa* o. Bocheńskiemu, teczkę z dokumentami, poświęconą temu doktoratowi, zdjęcia z wykładu wygłoszonego przez o. Bocheńskiego na ATK w roku 1987, wyciągi z protokołów.

Uroczystość nadania o. Bocheńskiemu tytułu doktora *honoris causa* miała miejsce w ramach inauguracji roku akademickiego 1990/1991. W Archiwum zachował się zapis audio z poszczególnych części tego wydarzenia (Archiwum UKSW, ZNAUKSW-BGUKSW-1-159. Dla nas szczególne znaczenie mają tu następujące nagrania: odczytanie uchwał Rady WFCh oraz Senatu ATK (dziekan WFCh ks. prof. Bernard Hałaczek), laudacja promotora (ks. prof. Mieczysław Lubański), odczytanie dyplomu nadania tytułu doktora *honoris causa* (ks. prof. Mieczysław Lubański), przemówienie nowo kreowanego Doktora *Honoris Causa* (o. Józef Maria Bocheński). W pozostałych nagraniach (w których zarejestrowano m.in.: homilię, wygłoszoną przez ks. bp. Damiana Zimonia podczas Mszy św., inaugurującej rok akademicki 1990/1991, przemówienie inauguracyjne rektora ATK ks. prof. dr. hab. Helmuta Jurosa, wykład inauguracyjny ks. prof. dr. hab. Andrzej Zuberbiera, zatytułowany *Wspomnienia z dziejów związków pomiędzy teologią polską a Fryburgiem*, słowo końcowe ks. kardynała Józefa Glempa, Prymasa Polski, Wielkiego Kanclerza ATK) nie znajdujemy istotnych nawiązań do postaci o. Bocheńskiego i jego działalności naukowej, czy duszpasterskiej. Zasadniczy materiał audio z samej uroczystości w postaci laudacji ks. Lubańskiego i wykładu o. Bocheńskiego został już upubliczniony.

Inaczej przedstawia się kwestia zawartości teczek, dotyczącej doktoratu (Archiwum UKSW, BR-4/37). Dokumenty tam zawarte nie były dotychczas opracowane ani upublicznione. Znajdują się w niej m.in.: kopia dyplomu doktoratu *honoris causa* o. Bocheńskiego, życiorys o. Bocheńskiego, wyciągi z protokołu posiedzenia Rady WFCh z 10 maja 1990 roku w sprawie nadania doktoratu *honoris*

causa o. Bocheńskiemu, zawierający stosowną uchwałę Rady WFCh (w nawiązaniu do uchwały z 8 października 1981 roku) oraz z protokołu posiedzenia Senatu ATK z 25 czerwca 1990 roku, zawierający uchwałę Senatu ATK, tekst laudacji, ogłoszonej przez ks. Lubańskiego, tekst wykładu o. Bocheńskiego, ogłoszonego podczas uroczystości nadania mu tytułu doktora *honoris causa*, spisany przez Tomasza Olszewskiego oraz następująca korespondencja: L1 – list Rektora ATK, ks. prof. Remigiusza Sobańskiego, do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, prof. Benona Miśkiewicza, 22 grudnia 1986 roku (prośba o wyrażenie zgody na nadanie przez Senat ATK tytułu doktora *honoris causa* o. Bocheńskiemu), L2 – list Rektora ATK, ks. prof. Remigiusza Sobańskiego, do Ministra-Kierownika Urzędu ds. Wyznań, prof. Adama Łopatki, 22 grudnia 1986 roku (prośba o poparcie prośby wyrażonej w liście do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego [L1], przekazana wraz z odpisem tego listu), L3 – list Wicedyrektora Departamentu ds. Współpracy z Zagranicą Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, mgr. Bogdana Rusina, do „Obywatela Rektora Akademii Teologii Katolickiej”, czyli do ks. prof. Remigiusza Sobańskiego, 19 marca 1987 roku (odpowiedź na list z 22 grudnia 1986 roku [L1], zawierająca decyzję negatywną), L4 – list dziekana WFCh, ks. dr. hab. Bernarda Hańczka, do Rektora ATK, ks. prof. Remigiusza Sobańskiego, 29 października 1987 roku (prośba Rady WFCh o ponowne rozpatrzenie uchwały z dnia 11 grudnia 1986 roku w sprawie nadania tytułu doktora *honoris causa* o. Bocheńskiemu), L5 – list o. Innocentego Marii Bocheńskiego do Rektora ATK, ks. prof. Helmuta Jurosa, 30 kwietnia 1990 roku (odpowiedź na list z 28 kwietnia 1990 roku (proponycja, by uroczystość nadania doktoratu *honoris causa* odbyła się 15 listopada 1990 roku we Fryburgu), L6 – list Rektora ATK, ks. prof. Helmuta Jurosa, do o. Innocentego Marii Bocheńskiego, 7 czerwca 1990 roku (proponycja nadania doktoratu *honoris causa* w dniu inauguracji nowego roku akademickiego 15 października 1990 roku na ATK w Warszawie oraz informacja o koordynowaniu daty tej uroczystości z Rektorem

Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, prof. Leonem Kojem, w związku z nadaniem o. Bocheńskiemu również przez tę uczelnię tytułu doktora *honoris causa* i ustaleniem uroczystości w Krakowie przed lub po 15 października 1990 roku), L7 – list Rektora ATK, ks. prof. Helmuta Jurosa, do Wielkiego Kanclerza ATK, ks. kardynała Józefa Glempa, 18 czerwca 1990 roku (prośba o wyrażenie zgody na nadanie o. Bocheńskiemu tytułu doktora *honoris causa*), L8 – list Rektora ATK, ks. prof. Helmuta Jurosa, do Wielkiego Kanclerza ATK, ks. kardynała Józefa Glempa, 2 lipca 1990 roku (prośba o wystaranie się o zgodę na nadanie doktoratu *honoris causa* w Kongregacji ds. Wychowania Katolickiego, a także informacja, że uroczystość nadania tytułu doktora *honoris causa* planowana jest na 15 października 1990 roku, w ramach inauguracji nowego roku akademickiego), L9 – list Wielkiego Kanclerza ATK, ks. kardynała Józefa Glempa, do Rektora ATK, ks. prof. Helmuta Jurosa, 3 lipca 1990 roku (odpowiedź na list z 18 czerwca 1990 roku [L7] – wyrażenie zgody na nadanie tytułu doktora *honoris causa* i poparcie tej inicjatywy oraz informacja, że wystąpiono o stosowną zgodę do Kongregacji ds. Wychowania Katolickiego), L10 – list o. Innocentego Marii Bocheńskiego do Rektora ATK, ks. prof. Helmuta Jurosa, 24 lipca 1990 roku (odpowiedź na list z 7 czerwca 1990 roku [L6] – informacja o dacie promocji na UJ [12 października 1990 roku] i o dacie przyjazdu do Warszawy oraz planowanym miejscu zamieszkania [14 października 1990 roku], klasztor oo. Dominikanów na Starym Mieście), L11 – pismo Sekretarza Kongregacji ds. Wychowania Katolickiego, abp. José Saraiva Martinsa, wysłane do kardynała Józefa Glempa, 27 lipca 1990 roku (zgoda na nadanie o. Bocheńskiemu tytułu doktora *honoris causa* ATK).

Korespondencja, znajdująca się w teczce, stanowi zwartą całość. List o. Bocheńskiego do rektora ATK, ks. H. Jurosa z 30 kwietnia 1990 roku (L4) jest odpowiedzią na list, który niestety nie znajduje się w teczce. To jedyne miejsce, wskazujące na niekompletność znajdującej się w niej korespondencji.

W życiorysie, znajdującym się w teczce w Archiwum UKSW, możemy znaleźć następujące podsumowanie dokonań naukowych o. Bocheńskiego: „Twórczość naukowa o prof. J. Bocheńskiego jest wielostronna. Jest on np. światowej sławy sowietologiem. Lecz najważniejsze jego dokonania należą do filozofii. Powszechnie uważany jest za filozofa analitycznego i krytyka współczesnej filozofii. Jest też logikiem, a zwłaszcza uznanym historykiem logiki. W okresie międzywojennym wraz z ks. Janem Salamuchą i Franciszkiem Drewnowskim zainicjował pierwsze na świecie próby formalizacji tomistycznej teodycei. W 1938 r. jako pierwszy i jak dotąd jedyny na świecie dokonał formalizacji tomistycznego dowodu na nieśmiertelność duszy ludzkiej, czyli tekstu I, 75, 6 *Sumy Teologicznej* św. Tomasa z Akwinu. Naukę św. Tomasza o analogii pojęć i bytu, zawartą zwłaszcza w kwestii *Utrum Deus nominari possit*, poddał – pierwszy na świecie – gruntownej analizie logicznej, tworząc przy tym sformalizowany wykład analogii atrybucji i proporcjonalności. Jako pierwszy dokonał też logicznej analizy autorytetu epistemicznego i deontycznego. O. prof. J. Bocheński jest wreszcie twórcą logiki religii, w której podjął próby: 1° stosowalności logiki do religii, 2° formalno-logicznej struktury wypowiedzi religijnych, 3° semantyki zdań religijnych i 4° uzasadniania tez religijnych” (Archiwum UKSW, BR-4/37). Słowa te, prawdopodobnie napisane przez prof. E. Nieznańskiego, kolejny raz wskazują na te dokonania o. Bocheńskiego, które uzasadniały starania Rady WFCh i Senatu ATK o nadanie mu honorowego doktoratu. Podsumowując zawartość teczki należy stwierdzić, że najcenniejsza jest w niej zaprezentowana wcześniej korespondencja.

W archiwaliach, zebranych przez ATK, dokumentujących procedowanie doktoratu *honoris causa* o. Bocheńskiego, znajdują się również zdjęcia ze wspomnianego tu wykładu o. Bocheńskiego wygłoszonego na ATK w roku 1987 (Archiwum UKSW, ZFAUKSW-BGUKSW-2-471) oraz zdjęcia z samej uroczystości wręczenia dyplomu (Archiwum UKSW, ZFAUKSW-BGUKSW-2-550, ZFAUKSW-BR-2-2). Na tych ostatnich odnajdujemy osoby o.

Bocheńskiego oraz ks. M. Lubańskiego, ks. H. Jurosa i ks. B. Hałaczka, które najbardziej przyczyniły się do pomyślnego sfinalizowania całości starań o nadanie tytułu o. Bocheńskiemu. W Archiwum UKSW odnaleźć możemy również protokoły z posiedzeń Senatu ATK i Rady WFCh. Znajdujemy w nich dalsze, cenne dla nas informacje. W prezentowanej tu teczce znajduje się bowiem jedynie wyciąg z jednego z protokołów posiedzeń Rady WFCh (10 maja 1990 roku). W newralgicznych głosowaniach Rady WFCh (10 maja 1990 roku) i Senatu ATK (25 czerwca 1990 roku) wszyscy z biorących w nich udział głosowali za nadaniem o. Bocheńskiemu tytułu doktora *honoris causa* ATK.

4. ZAKOŃCZENIE

Materiały archiwalne, dotyczące doktoratu *honoris causa* o. Bocheńskiego, które zostały powyżej przedstawione, stanowią istotne świadectwo starań ATK w tym zakresie. Mimo tego, że są to przede wszystkim dokumenty oficjalne, również i one zawierają wzmianki, dotyczące barwnej postaci wybitnego polskiego filozofa i patrioty, jakim był o. J.M. Bocheński. Możemy z nich odtworzyć jego charakterystykę jako naukowca, jego zainteresowania i najważniejsze dokonania. W apendyksie do niniejszego tekstu zaprezentowane są: zdjęcie dyplomu doktorskiego o. Bocheńskiego oraz jeden z jego listów do rektora ATK, ks. prof. Jurosa. Umieszczone są w nim również zdjęcia z wykładu o. Bocheńskiego, wygłoszonego na ATK w roku 1987 oraz zdjęcia z samej uroczystości nadania mu tytułu doktora *honoris causa*. Oddają one w pewnej mierze klimat tamtych wydarzeń, których chronologię i okoliczności starano się odtworzyć.

5. APENDYKS

Zdjęcia z uroczystości wręczenia dyplom doktora *honoris causa* o. J.M. Bocheńskiemu (15.10.1990 r.).

Powyżej: o. J.M. Bocheński, ks. H. Juros, ks. M. Lubański; niżej: o. J.M. Bocheński, ks. H. Juros, ks. M. Lubański, ks. B. Hańczak

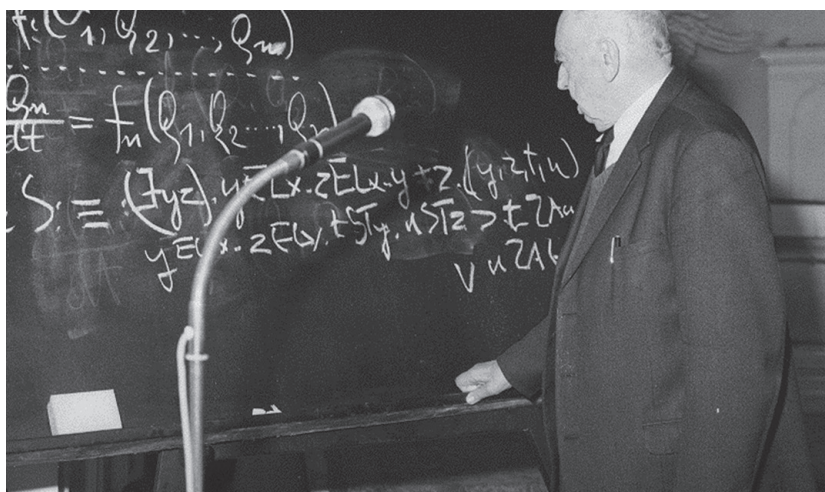

O. J.M. Bocheński i ks. M. Lubański

 Q. F. F. F. Q. S.		
SUMMIS AUSPICIIS APOSTOLICAE SEDIS NEC NON SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM, NOS :		
HELMUT JUROS, THEOLOGIAE DOCTOR HABILITATUS, IN FACULTATE ECCLESIA- STICARUM SCIENTIARUM HISTORICARUM ET SOCIALIUM PROFESSOR, H. T. RECTOR MAGNIFICUS, BERNARDUS HALACZEK, PHILOSOPHIAE DOCTOR HA- BILITATUS, IN FACULTATE PHILOSOPHIAE CHRISTIANAE PROFESSOR, H.T. DECANUS SPECTABILIS, MIECISLAVS LUBAŃSKI, PHILOSOPHIAE DOCTOR HABILITATUS, IN FACULTATE PHILOSOPHIAE CHRISTIANAE PROFESSOR ORDINARIUS IDEMQVE PROMOTOR RITE CONSTITUTUS		
SENATUS ACADEMIAE THEOLOGIAE CATHOLICAE AUCTORITATE IN DOMINUM CLARISSIMUM INNOCENTIVM MARIAM BOCHENSKI O.P.		
EMERITVM PROFESSOREM ORDINARIUM IN FACULTATE PHILOSOPHIAE UNIVERSITATIS FRIBOURGENSIS, OLIM RECTOREM MAGNIFICVM + EIUSDEM UNIVERSITATIS, DIRECTOREM INSTITVTI SOVIETOLOGIAE MULTOS ANNOS AGENTEM, VIRVM DOCTISSIMVM AC SINGULARI IN- GENIO PRAEDITVM, QUI EXPLORATIONIBUS ET DISSERTATIONIBUS TUM DE PHILOSOPHIA MODERNA, TUM DE LOGICA AC EIUS HISTORIA, TUM DE APLICATIONIBUS LOGICAE IN THEOLOGIA NATURALI AC RELI- GIONE, TUM DE SOVIETOLOGIA PROMOVENDA OPTIME MERITUS EST, FACULTATVM AC INSTITVTORVM PHILOSOPHIAE AC THEOLOGIAE IN POLONIA AMICVM SINCERRISSIMVM,		
DOCTORIS HONORIS CAUSA PHILOSOPHIAE		
NOMEN ET HONORES, IVRA ET PRIVILEGIA CONTULIMVS, IN EIUSQUE REI FIDEM HOC DIPLOMA SIGILLO ACADEMIAE THEOLOGIAE CATHOLICAE SAN- CIENDVM CURAVIMVS.		
VARSOVIAE, DIE QUINTA DECIMA MENSIS OCTOBRIIS A.D. MCMXC.		
PROMOTOR	RECTOR	DECANVS

Dyplom *doctor*
honoris causa

o. J.M. Bocheńskiego

Zdjęcia z wykładu o J.M. Bocheńskiego wygłoszonego na ATK 5.11.1987 r.

Zdjęcia z wykładu o J.M. Bocheńskiego wygłoszonego na ATK 5.11.1987 r.

J.J. BOCHENSKI
2, Square des Fives
CH - 1700 Fribourg
Tel. 0379 522 802

300490

J. Magnificencja
Ks. Prof. H. Juroś
ul. Dewajtys 3
01-653 Warszawa
P o l o n e

Magnificencjo

Spięszę podziękować za list z 28 b.m. dnia otrzymany i powiedzieć Magnificencji, jak dalece czuję się zaszczycony uchwałą Senatu Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie mianującą mnie doktorem *honoris causa* tej znakomitej uczelni.

Stan mojego zdrowia - choroba neuleczalna, zwana "starością" - każe mi sugerować nadanie tytułu we Fribourgu 15 listopada b.r. Miałoby to dwie zalety: przyjemność goszczenia Księęcia Rektora u nas i jeszcze jedno, tak dziś potrzebne zagranicą, przypomnienie Polski.

Jeszcze raz dziękuję i proszę o przyjęcie wyrazów wysokiego szacunku

List o. J.M. Bocheńskiego
do rektora ATK, ks. prof.
H. Jurośa

BIBLIOGRAFIA

- Archiwum UKSW. Sygnatura: AUKSW-47/156.
 Archiwum UKSW. Sygnatura: AUKSW-47/161.
 Archiwum UKSW. Sygnatura: AUKSW-47/165.
 Archiwum UKSW. Sygnatura: BR-4/37.
 Archiwum UKSW. Sygnatura: Senat 1990 – BR-1/4.
 Archiwum UKSW. Sygnatura: ZFAUKSW-BGUKSW-2-471.
 Archiwum UKSW. Sygnatura: ZFAUKSW-BGUKSW-2-550.
 Archiwum UKSW. Sygnatura: ZFAUKSW-BR-2-2
 Archiwum UKSW. Sygnatura: ZNAUKSW-BGUKSW-1-159
 Bielecki, J., Krokos, J. (2001). *Wydział Filozofii Chrześcijańskiej na Akademii Teologii Katolickiej 1954–1999*. Warszawa: Wydawnictwo UKSW.
 Bocheński, I.M. (1991). *O współczesnym stanie i zadaniach teologii filozoficznej*. *Studia Philosophiae Christianae*, 27(2), 103-107.
 Bocheński, J.M. (2003). *Gottes Dasein und Wesen. Logische Studien zur Summa Theologiae I, qq. 2–11*. München: Philosophia Verlag.

- Lubański, M. (1991). *Doktorat honoris causa o. prof. Innocentego Bocheńskiego*. *Studia Philosophiae Christianae*, 27(2), 99-103.
- Nieznański, E. (red.). (1980). *W kierunku formalizacji tomistycznej teodycei*. Warszawa: Wydawnictwo ATK.
- Olszewski, T. (1988). *Ojciec Bocheński w Polsce – sprawozdania z Jego odczytów w Warszawie*. *Studia Philosophiae Christianae*, 24(2), 235-248.

THE HONORIS CAUSA DOCTORATE TO J.M. BOCHEŃSKI.

REPORT OF THE ACADEMY OF CATHOLIC THEOLOGY IN WARSAW

Abstract. On the occasion of the 30th anniversary of the award to J.M. Bocheński of the *honoris causa* doctorate by the Academy of Catholic Theology in Warsaw, we have studied the documents related to that event, which can be found in the Archives of the Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw. We have also discovered audio recordings and photos from the ceremony, as well as documentation from the Faculty of Christian Philosophy, which shows the efforts made to award Father Bocheński that title. It turns out that from 1981, the Faculty passed a resolution on that matter three times. The aim of this paper is to discuss these archival materials.

Keywords: J.M. Bocheński; *honoris causa* doctorate; archives ATK

MAREK PORWOLIK

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Instytut Filozofii
(Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw, Institute of Philosophy, Poland)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8091-7446>
m.porwolik@uksw.edu.pl

DOI: 10.21697/spch.2021.57.A.05

Artykuł jest udostępniany na zasadach licencji Creative Commons (CC BY-ND 4.0 Międzynarodowe).

Zgłoszono: 24/01/2021. Zrecenzowano: 22/03/2021. Zaakceptowano do publikacji: 10/05/2021.